

Verslag – synthese

Deskundigen: Annabelle Guérin (ATO), Monique Coppens (DSP)

Facilitators: Marc Lemaire, Nathalie Cardon (Ecores)

Dit verslag biedt een synthese van de discussie die plaatsvond in de visieworkshop ter voorbereiding van de volgende stappen, namelijk het definiëren van de beleidskrachtlijnen en de concrete acties. Het was de bedoeling om de gewenste visie voor 2040 te bepalen.

De deelnemers aan de workshops moesten rekening houden met enkele **breukelementen**, die een beslissende invloed op de toekomst van Brussel zouden kunnen hebben:

- sterke daling van het autoverkeer en frequenter gebruik van openbaar vervoer (kosten en impact op de mobiliteit of immobiliteit);
- vergroting van de maatschappelijke kloof;
- verdwijning van de industrie uit Brussel, wegtrekken van de grote bedrijven en terugkeer naar de slaapstad;
- stijging van de migratiestromen;
- nieuwe kenmerken van de bevolking: jonger, nieuwe gezinsmodellen, nieuwe culturen;
- stijging van de energiekosten;
- op wereldschaal: ontwikkeling van opkomende landen (Brazilië, Rusland, India, China – BRIC), de Arabische Lente en de gevolgen daarvan;
- de institutionele evoluties in België;
- het vertrek uit Brussel van de Europese instellingen;
- de herfinanciering van de non-profitsector;
- de stijging van het toerisme;
- de stad als nieuwe speler in een netwerk van steden

Visie

De onderstaande tekst is opgesteld op basis van een ontwerp tekst die een samenvatting geeft van de visie-elementen die tijdens het eerste gedeelte van de workshop naar voren kwamen en op basis van reacties en suggesties van de deelnemers aan de workshops. Deze elementen zijn niet besproken tijdens een plenaire zitting om tot een consensus te komen. Dat verklaart waarom sommige elementen met elkaar in tegenspraak kunnen zijn.

In 2040 wensen wij een grootstedelijk gebied waar ...

... de economie is opgebouwd op 3 niveaus, bestaande uit verschillende sectoren die de economie aandrijven en banen creëren

- op grootstedelijk en internationaal niveau: de sectoren die rijkdom creëren, namelijk de Europese instellingen, de financiële sector en de institutionele sector, blijven de drijvende kracht van de economie;
- op het niveau van de stad: de sectoren die verband houden met de werking van de stad, namelijk de bouw, voeding, handel, toerisme, culturele en creatieve activiteiten (mode, design), ICT, overheid en diensten aan bedrijven, dragen bij tot de economische ontwikkeling en het creëren van goede banen;
- op het niveau van de wijken: de sectoren die inspelen op persoonlijke behoeften, zoals de collectieve zorgverlening, buurtwinkels (die 50% van de bevoorrading zouden kunnen leveren).

Technologie (e-commerce, e-congres, e-evenement), innovatie, creativiteit en onderzoek hebben een belangrijke plaats in de economie en zijn op alle niveaus aanwezig. Hiermee kan Brussel zich in een aantal niches positioneren als marktleider. De deelnemers wijzen op het belang van het menswetenschappelijke onderzoek, dat zowel de administratieve functies van de stad als de ontwikkeling van spin-offs in de omgeving van universiteiten kan ondersteunen.

... de economie duurzaam en efficiënt is (eco-efficiency), zonder negatieve impact op de groei

- de economie staat ten dienste van de burgers en de maatschappij;
- de duurzaamheid van de economie betreft 100% van de economische activiteiten via alle sectoren, met inbegrip van productie en diensten;
- de duurzaamheid van de economie wordt ondersteund, vooral in de sectoren van de gezondheidszorg (thuisdiensten die 100% van de behoeften moeten vervullen), voeding, bouw, mobiliteit, recyclage en herstelling;
- de mobiliteit staat ten dienste van de economie, zowel personenvervoer (70% van de verplaatsingen met het openbaar vervoer) als goederenvervoer (water + trein: 60% van de verplaatsingen en wegtransport: 40%);
- de materialen- en energiestromen volgen de principes van een kringlooeconomie (hergebruik van 'afval', 0% wegwerp);
- alle activiteiten hebben een positieve impact op het maatschappelijke, economische en ecologische gebied (de ontwikkeling wordt beoordeeld op grond van alternatieve indicatoren dan het bbp en rekening houdend met maatschappelijke en ecologische aspecten).

... onderwijs, opleiding en onderzoek voorbereiden op het maatschappelijke en professionele leven

- de toegang tot crèches en scholen is gegarandeerd voor 100% van de jongeren van 3 tot 18 jaar (of 16 jaar volgens sommige deelnemers);
- alle jongeren met een diploma hebben een basiskennis in talen, wetenschappen en wiskunde; minstens 80% maakt zijn opleiding af; het onderwijs is doeltreffend en van hoge kwaliteit;

- de middelbare school en andere opleidingsvormen leiden tot de verwerving van nuttige kennis en diploma's;
- meertaligheid geldt algemeen.

... de organisatie van de arbeid een evenwicht tussen privé- en beroepsleven garandeert

- werk en werktijdvermindering worden vrij gekozen, persoonlijke mobiliteit (loopbaanonderbreking, verandering van werk) wordt niet bestraft;

Sommige deelnemers vinden dat telewerk niet geschikt is voor alle beroepen en kan leiden tot een toename van de verrandstedelijking;

- er is minder ongelijkheid tussen Belgische en buitenlandse werknemers en tussen zelfstandigen en loontrekkers;
- er is geen sprake van discriminatie bij de aanwerving;
- alle werk wordt erkend, ongeacht het statuut waaronder het wordt uitgevoerd (vrijwilligerswerk, deeltijds werk), zwart werk wordt opnieuw geïntegreerd in het economische circuit door doeltreffende maatregelen;
- starters en ondernemers worden aangemoedigd;
- het sociale overlegmodel wordt uitgebreid naar grootstedelijke schaal.

... de functies evenwicht verspreid zijn over het gebied

- zwakke functies (industrie- en havenactiviteiten) worden beschermd tegen met name huisvesting door die te verbieden in industrie- en havengebieden, waarbij de stedelijke mix wordt gehandhaafd of hersteld bij de verdichting of de herbestemming van de bebouwing (monofunctionele wijken vermijden);
- het ontwerp van de bebouwing houdt rekening met de omkeerbaarheid van functies (reconversie van kantoren).

... de goede werking van de grootstad wordt gegarandeerd door een functionele besluitvormings- en overlegstructuur tussen de gefedereerde entiteiten, met beschikking over adequate bevoegdheden en middelen

Tabel van workshop Nr. 2: "Een economie ten dienste van de Brusselaars"

Elément de vision / Visie-elementen	Objectif principal à atteindre en 2020 / Hoofddoel voor 2020	Axe stratégique / Beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur de l'axe stratégique pour la RBC en 2020 / Specifiek doel of succesindicator van de beleidslijn voor het BHG in 2020	Sous-axe stratégique / Ondersteunende beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur du sous-axe / Specifiek doel of succesindicator van de ondersteunende beleidslijn
2.1 SCHALEN EN SECTOREN VAN DE ECONOMIE: De economie is opgebouwd uit 3 niveaus, bestaande uit verschillende sectoren die de economie aandrijven en banen scheppen. Het gemengd karakter/de diversiteit van de economie bevordert haar flexibiliteit.	Op grootstedelijk en internationaal niveau : de sectoren die de economie aandrijven zijn de Europese instellingen, de financiële sector en de institutionele sector	De aantrekkelijkheidsfactoren van de stad op internationaal niveau ontwikkelen: ranking, levenskwaliteit, competenties, arbeid			
		De aantrekkelijkheid van de stad ontwikkelen ten aanzien van de internationale openbare functie		Uitmundendheidspolen ontwikkelen	
				De aanwezigheid van de Europese instellingen handhaven	
				Werken aan de onthaalinfrastucturen	
		De samenwerking ontwikkelen tussen de gewesten voor het behoud en de ontwikkeling van de sectoren van de logistiek, groothandel en detailhandel en om de concurrentie te beheren. Als samenwerking niet mogelijk is, dient men te zorgen voor het behoud van deze sectoren	Handhaving van de sectoren van de logistiek, groothandel en detailhandel in het BHG op gewestelijk niveau		
		Samen met de rest van het grootstedelijk gebied specialisatiepolen en assen of netwerken van polen ontwikkelen rond de volgende domeinen : logistiek, (kanaal, Mechelen, Antwerpen), technologie (Brussel, LLN, Namen), hightech (Brussel, Leuven, Zaventem), onderwijs/research/gezondheid (Brussel, LLN, Leuven)			
Verbetering van de culturele en eventgebonden internationale uitstraling van de stad, met name voor Thurn & Taxis en de Heizel (waar congressen kunnen worden georganiseerd)					

Tabel van workshop Nr. 2: "Een economie ten dienste van de Brusselaars"

Elément de vision / Visie-elementen	Objectif principal à atteindre en 2020 / Hoofddoel voor 2020	Axe stratégique / Beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur de l'axe stratégique pour la RBC en 2020 / Specifiek doel of succesindicator van de beleidslijn voor het BHG in 2020	Sous-axe stratégique / Ondersteunende beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur du sous-axe / Specifiek doel of succesindicator van de ondersteunende beleidslijn
	Op het niveau van de stad : de sectoren die verband houden met de werking van de stad (bouw, voeding, handel, ambachten, technische diensten, recyclage en herstellingen, horeca, informatietechnologie en communicatie, overheidsdiensten, gezondheidszorg) evenals toerisme, culturele en creatieve activiteiten (mode en design, ...), de "groene" economie, dragen bij tot de economische ontwikkeling en het scheppen van kwalitatieve banen voor de Brusselaars (geschoolden en ongeschoolden)	Rationalisering van de werkzaamheden van de actoren die betrokken zijn bij de economische ontwikkeling : economie (GOMB, BAO, GIMB, Waarborgfondse, Brussel Export, Haven van Brussel, BITC, BIM, BROH, IRSIB, ATRIUM), tewerkstelling (Plaatselijke steunpunten, sociale economieloketten,bedrijvencentra, ACTIRIS), grondbeheer (BGHM, SISP, Gemeenten, OCMW's, GOMB, Grondregie)			
		Een ondersteunend beleid voeren voor de sectoren die rijkdom creëren en innoveren			
		De conflicten beheren tussen de diverse niveaus Bijvoorbeeld : handelswijken en shoppingcentra		Nieuwe "IKEA"-wetten voor de promotie van de buurtwinkel en de gespecialiseerde handel (stedenbouwkundige criteria) (reeds bezig)	
		Het ondernemerschap steunen en begeleiden		De ontwikkeling van de afnemersindustrie ondersteunen en begeleiden Het grondbeheer uitbreiden De gespecialiseerde ambachten ondersteunen	
		De economie van de functionaliteit ontwikkelen (die banen genereert die niet gedelokaliseerd kunnen worden en die bevorderlijk zijn voor het collectieve gebruik van goederen en diensten)		Op het niveau van de culturele industrie : ondersteuning van de ICT, de KMO's van de audiovisuele sector, de textielproductie design/grafisme/ERG (herinschakeling), design, recyclage van restmaterialen van de industrie (b.v. ROTOR vzw)	
				De bedrijvencentra ontwikkelen (gemeenschappelijk beheersdiensten, gemeenschappelijk secretariaat enz.) De flexibiliteit van Cambio opvoeren (de inlevering van de auto op een ander punt mogelijk maken) en de kostprijs drukken	

Tabel van workshop Nr. 2: "Een economie ten dienste van de Brusselaars"

Elément de vision / Visie-elementen	Objectif principal à atteindre en 2020 / Hoofddoel voor 2020	Axe stratégique / Beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur de l'axe stratégique pour la RBC en 2020 / Specifiek doel of succesindicator van de beleidslijn voor het BHG in 2020	Sous-axe stratégique / Ondersteunende beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur du sous-axe / Specifiek doel of succesindicator van de ondersteunende beleidslijn
	Op het niveau van de wijken: de sectoren die inspelen op persoonlijke behoeften, zoals de collectieve zorgverlening, buurtwinkels (die 50% van de bevoorrading zouden kunnen leveren), bieden "plaatselijk werk" voor de Brusselaars (geschoolden en ongeschoolden)	Economische projecten op wijkniveau begeleiden (toegang tot beroepen, naleving van fiscale en sociale beperkingen, strategie enz.)		Ontwikkeling van projectoproepen voor de creatie, invulling en financiering van economische buurtactiviteiten (type FEBECOOP, FEBISP, etc.): sociale economie, micro-activiteiten, activiteiten die de functionaliteitseconomie stimuleren, recyclage, herstellingen enz.	
				Het BAO versterken	
				Het microkrediet ontwikkelen	
				De begeleiding uitbreiding	
		De werking van Atrium uitbreiden		Plan voor de commerciële ontwikkeling	
				Hiërarchie van de handelskernen	
				Specialisatie en strategie	
				De duurzaamheid van de projecten garanderen	
		Collectieve projecten aanmoedigen (GAL, stadsmoestuintjes, SAG enz.)			
		Het percentage Brusselaars dat wordt aangeworven in ondernemingen opvoeren	Dialogeren met de ondernemingen, in het bijzonder de grote, om de aanwerving van Brusselaars te bevorderen		
	Op macroniveau werken aan de sectoren horeca, handel en diensten voor personen				
	Op het niveau van de KMO's en ZKO's (zeer kleine bedrijven) inspelen op hun vraag naar personeel				
2./3.1 DUURZAAMHEID VAN DE ECONOMIE: De economie is duurzaam en efficiënt op milieuvlak (eco-efficiency: meer goederen en diensten produceren met minder hulpbronnen en minder afvalproductie). Ze ontwikkelt zich ten dienste van de stadsfuncties en het milieu in het algemeen (gemeenschappelijk thema Economie/Leefmilieu)	De duurzaamheidscriteria toepassen op alle (100%) economische activiteiten	Ons duurzaamheidsmodel definiëren			

Tabel van workshop Nr. 2: "Een economie ten dienste van de Brusselaars"

Elément de vision / Visie-elementen	Objectif principal à atteindre en 2020 / Hoofdoel voor 2020	Axe stratégique / Beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur de l'axe stratégique pour la RBC en 2020 / Specifiek doel of succesindicator van de beleidslijn voor het BHG in 2020	Sous-axe stratégique / Ondersteunende beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur du sous-axe / Specifiek doel of succesindicator van de ondersteunende beleidslijn
		Het gebruik van grondstoffen en energie verminderen en de afvalproductie terugschroeven	De productie van niet-recycleerbaar afval met 80% verminderen op heel wat domeinen (elektrisch en elektronisch afval (D3E, informatica), recupereerbaar grof vuil, het grof groen afval, PMD)	De preventie van het gebruik van materialen en energie stimuleren	
				Eco-ontwikkeling promoten	
				De productie van afval beperken, afval ophalen en sorteren	
				Activiteiten voor de terugwinning van afval ontwikkelen: recyclage/hergebruik/herstelling/afbraak van afval en restpollutie (rendabele economische activiteiten die tewerkstelling genereren)	50% van de 45000 ton huishoudelijk afval recycleren
				Werken aan de lokalisatie van bedrijven om korte trajecten te bevorderen voor de Horeca, de grootkeukens, enz.	
		Veralgemening van ecomanagementsystemen zoals EMAS (Eco Management and Audit Scheme) van de EU	Streven naar 30% bedrijven met een label van milieumanagement	De core business van bedrijven analyseren (process, producten enz.) veeleer dan de "schil" (gebouw...)	
				Nieuwe instrumenten ontwikkelen om bedrijven te stimuleren	
				Een benchmark realiseren per sector	
		Een fiscale hervorming ondersteunen die de fiscale belasting verschuift op grond van duurzaamheidscriteria			
		Inspelen op de trend van ontwikkeling zonder groei		Andere indicatoren dan het BBP om de ontwikkeling te evalueren	
				Studies bestellen rond welzijn zonder groei	
		Bedrijven die een "conventionele" activiteit uitoefenen begeleiden in de overgang naar een duurzame economie, wat een aanpassing vereist van de "core business" van sommige ondernemingen opdat ze zich meer zouden toespitsen op een functionaliteitseconomie		Bedrijven (en de sector) responsabiliseren rond de impact van hun productie (verpakkingen, chemische producten enz.) en evolueren naar een economie waar het bedrijf verantwoordelijk wordt voor zijn eigen productie (onderhoud, verwerking enz.)	
				Leasing ontwikkelen voor bepaalde producten om de producent te responsabiliseren omdat die zo eigenaar blijft van het product en er dus belang bij heeft om af te zien van "geplande veroudering"	

Tabel van workshop Nr. 2: "Een economie ten dienste van de Brusselaars"

Elément de vision / Visie-elementen	Objectif principal à atteindre en 2020 / Hoofddoel voor 2020	Axe stratégique / Beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur de l'axe stratégique pour la RBC en 2020 / Specifiek doel of succesindicator van de beleidslijn voor het BHG in 2020	Sous-axe stratégique / Ondersteunende beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur du sous-axe / Specifiek doel of succesindicator van de ondersteunende beleidslijn	
		Brussel "Green City"	De ontwikkeling aanmoedigen van spits technologie (voor koetswerken...) en innoverende praktijken van het type "smart-city" (e-conference, e-mobility,...) op alle domeinen om Brussel te profileren als "green city"			
		De industriële ecologie ontwikkelen (cfr programma Interreg van de GOMB) : het afval van het ene bedrijf wordt gebruikt als grondstof door een ander bedrijf				
		De buurteconomie ontwikkelen		Rapid manufacturing' ontwikkelen, dat het mogelijk maakt om snel reeksen onderdelen te produceren in een bepaald materiaal volgens twee technologische methodes : supersnelle 3D-printers die kunststofonderdelen produceren en technieken op basis van een gerichte poedersamenstelling, doorgaans van metalen poederkorrels		
				Wijkgebonden FAB LABs (factory laboratories) : werkplaatsen bestaande uit computergestuurde machines die snel en op verzoek uiteenlopende goederen kunnen produceren (kledij, boeken, siervoorwerpen enz.)		
		De duurzame mobiliteit ontwikkelen >> cfr mobiliteit				
		Een stedelijke milieu-economie ontwikkelen, een "groene" economie, via de milieugebonden economische sectoren die plaatselijke banen creëren (waarvan een deel ongeschoold) en buurtdiensten	De arbeiders voorbereiden		ISP	
			Economische projecten (filières) ontwikkelen, zoals de ecoconstructie, afvalbeheer, voeding, energie, waterbeheer enz.		De Ecopool voltooiën	
					De bestaande initiatieven evalueren (Recupel, Fostplus enz.)	
					De herinschakelingssector steunen	
			Gemeenschapsgoederen (zoals water) laten beheren door de overheid of in het algemeen belang			

Tabel van workshop Nr. 2: "Een economie ten dienste van de Brusselaars"

Elément de vision / Visie-elementen	Objectif principal à atteindre en 2020 / Hoofddoel voor 2020	Axe stratégique / Beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur de l'axe stratégique pour la RBC en 2020 / Specifiek doel of succesindicator van de beleidslijn voor het BHG in 2020	Sous-axe stratégique / Ondersteunende beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur du sous-axe / Specifiek doel of succesindicator van de ondersteunende beleidslijn
		Complementaire munten, plaatselijke uitwisselingsdiensten, collectieve keukens en collectieve aankoopgroepen (SAG) bevorderen, met name in de horeca			
<p>1.4/ 2.3/ 3.1</p> <p>DENSITEIT, GEMENGD KARAKTER, BEWOONBAARHEID: De verdichting van de stad staat borg voor functioneel gemengd karakter, waarbij de economische activiteiten in en buiten de verstedelijkte gebieden een belangrijke plaats behouden en verder uitgebouwd worden, gepaard gaand met een hoog niveau van woonbaarheid en levenskwaliteit, met name door naleving van milieucriteria (gemeenschappelijk thema Bevolkingsgroei/Economie/Leefmilieu)</p> <p>OPM: het verminderen van economiegebonden omgevingslawaai wordt behandeld in punt 2.2/3.1</p>	<p>Herdefiniëren van de termen die worden gebruikt in het kader van het GPDO en het GBP op basis van criteria voor de compatibiliteit met de woonfunctie en het nut voor de stad</p>	<p>De productieactiviteiten en de zware tertiaire sector (vervoer, logistiek) loskoppelen van de klassieke tertiaire sector</p> <p>De activiteiten definiëren die "nuttig zijn voor de stad" alsook de criteria om die definitie te objectiveren > vertaling in werkinstrumenten die worden gebruikt door de diverse economische operatoren</p> <p>Werken aan de bestaande instrumenten : milieuvergunningen en stedenbouwkundige vergunningen</p>		<p>Invoering van regels die borg kunnen staan voor een compatibiliteit tussen de functies en het meten van de impact van de activiteiten</p> <p>Studies naar de sociale en milieueffecten</p> <p>Bepaling van de mogelijke activiteitentypes naargelang de plaatsen - meer economische activiteiten toestaan in de woongebieden</p>	

Tabel van workshop Nr. 2: "Een economie ten dienste van de Brusselaars"

Elément de vision / Visie-elementen	Objectif principal à atteindre en 2020 / Hoofddoel voor 2020	Axe stratégique / Beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur de l'axe stratégique pour la RBC en 2020 / Specifiek doel of succesindicator van de beleidslijn voor het BHG in 2020	Sous-axe stratégique / Ondersteunende beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur du sous-axe / Specifiek doel of succesindicator van de ondersteunende beleidslijn
	Borg staan voor het functioneel gemengd karakter - met name de aanwezigheid van economische activiteiten- in woongebieden, gemengde en sterk gemengde gebieden	<p>De gemengdheid van functies bevorderen</p> <p>In de gemengde gebieden de economische activiteiten behouden of terugbrengen die verenigbaar zijn met de woonfunctie en die de stad nodig heeft of die werkgelegenheid en/of rijkdom scheppen</p>		<p>Stadskankers en leegstaande gebouwen aanpakken en deze vullen met nieuwe functies</p> <p>De bewoners in de wijken doen blijven</p> <p>Borg staan voor de multifunctionaliteit van de voorzieningen</p> <p>De economische activiteit erkennen als een zwakke functie die beschermd moet worden, omdat ze nuttig is voor de goede werking van de stad maar bedreigd wordt door onder meer de grondschaarste</p> <p>Voor nieuwe projecten in gemengde gebieden moeten de gemengdheidsvoorwaarden worden doorgedrukt (herroepelijk karakter van de functie van benedenverdiepingen door onder meer technische criteria op te leggen : plafonddoogte, lasten enz.)</p> <p>Andere types van ruimten definiëren waar economische activiteiten kunnen worden gevestigd met als doel de potentiële plaatsen uit te breiden / berekening van de toelaatbare drempels (versus het huidige subjectieve beheer) / quota voor types economische activiteiten</p> <p>Economische activiteiten aantrekken aan de hand van premies/vestigingssteun</p> <p>Werken aan het GBP om verordenende instrumenten te creëren die het gemengd karakter waarborgen, waarbij men evenwel dient te vermijden dat ontoepasbare regels worden gecreëerd (rekbaarheid/aanpasbaarheid van het kader)</p> <p>Voor nieuwe industriële activiteiten die verenigbaar zijn met de woonfunctie moeten criteria worden bepaald, onder meer voor het belang voor Brussel inzake het aanbod van diensten/goederen en de opbrengst inzake werkgelegenheid en/of imago</p>	

Tabel van workshop Nr. 2: "Een economie ten dienste van de Brusselaars"

Elément de vision / Visie-elementen	Objectif principal à atteindre en 2020 / Hoofddoel voor 2020	Axe stratégique / Beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur de l'axe stratégique pour la RBC en 2020 / Specifiek doel of succesindicator van de beleidslijn voor het BHG in 2020	Sous-axe stratégique / Ondersteunende beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur du sous-axe / Specifiek doel of succesindicator van de ondersteunende beleidslijn
	De activiteiten die niet verenigbaar zijn met de woonfunctie (productieactiviteiten of andere) maar die men wel in de stad wenst te behouden (omdat de stad ze echt nodig heeft voor haar werking, voor de tewerkstelling van de bewoners of voor haar economie) inplanten of behouden in specifieke gebieden	Bepaling van de productieactiviteiten	De voorwaarden bepalen voor de bescherming van de productieactiviteiten	"Dogmatische" standpunten vermijden ten aanzien van de industrie- en havengebieden : behoud van dezelfde totale oppervlakte voor de industrie maar mogelijke herbestemming en verhuizing > compensatie van de bestemmingswijzigingen	
				De uitbating van het kanaal toestaan voor de ontwikkeling van economische activiteiten en de terreinen langs het kanaal behouden (logistieke activiteiten)	
		Het grondbeheer uitbreiden			
		Het zoneringsprincipe handhaven (vs gemengdheid) / Nieuwe stedelijke ruimten creëren die voorbehouden zijn voor economische functies om de impact van de hinder te beperken; aanvaarden dat economische activiteiten dergelijke hinder veroorzaken			
		De activiteiten beschermen die <u>onontbeerlijk</u> zijn voor de stad (b.v.: betoncentrale, bakkerij enz.) aan de hand van specifieke locaties (uitsluiting van huisvesting) die functioneel zijn aangepast			
Huisvesting verbieden in GSI en GHVA					
De toegang met het openbaar vervoer bevorderen, met name voor GSI en GHVA om de aanwerving van Brusselaars te bevorderen					

Tabel van workshop Nr. 2: "Een economie ten dienste van de Brusselaars"

Elément de vision / Visie-elementen	Objectif principal à atteindre en 2020 / Hoofddoel voor 2020	Axe stratégique / Beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur de l'axe stratégique pour la RBC en 2020 / Specifiek doel of succesindicator van de beleidslijn voor het BHG in 2020	Sous-axe stratégique / Ondersteunende beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur du sous-axe / Specifiek doel of succesindicator van de ondersteunende beleidslijn
2.4 / 4.5 ONDERWIJS EN OPLEIDING : Het onderwijs en de opleiding vormen de voorbereiding op het maatschappelijke en het beroepsleven en dragen bij tot de zelfontplooiing. Het zijn vectoren van de sociale cohesie. Ze zorgen voor de verwerving van een gemeenschappelijke basis van vaardigheden, onder meer op taalvlak. Ze bevorderen het delen van gemeenschappelijke waarden. Ze ontwikkelen de cruciale capaciteiten en het inzicht die nodig zijn voor het leven in de maatschappij, het burgerschap. (gemeenschappelijk thema Economie/Sociale cohesie)		Globale beleidslijnen voor het visie-element : het onderwijs regionaliseren en organiseren op basis van tweetaligheid.	Eerste fase: minstens de crèches, kleuterscholen en lagere scholen regionaliseren		
	Borg staan voor de overvloed, de kwaliteit, de toegankelijkheid voor iedereen en de verscheidenheid van het aanbod inzake basisopleidingen, voortgezet en tweedekansonderwijs	Voorzien in voldoende schoolinfrastructuren op basis van de voorspellingen van het Planbureau	Indicatoren: aantal m2 per leerling, aantal leerkrachten per school + aantal jaren werk in een school, aantal leerlingen per klas	Werken aan de "duurzaamheid" van de infrastructuren en gebouwen	
		De capaciteit van het onderwijs voor sociale promotie vergroten			
		De leerkrachtfunctie opwaarderen		Professionele opvolging gedurende de hele loopbaan	
		Leerkrachten en schoolpersoneel aanmoedigen om in Brussel te werken		Aantrekkelijkere lonen	
		De coördinatie verzorgen tussen de organiserende overheden, de netwerken en de instellingen binnen de schoolbekkens		Projecten van het type "brede school" ondersteunen: concept dat werd bestudeerd in Vlaanderen en dat afkomstig is uit Zweden. In die scholen worden heel wat buitenschoolse activiteiten georganiseerd (sport, cultuur) na de lessen	

Tabel van workshop Nr. 2: "Een economie ten dienste van de Brusselaars"

Elément de vision / Visie-elementen	Objectif principal à atteindre en 2020 / Hoofddoel voor 2020	Axe stratégique / Beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur de l'axe stratégique pour la RBC en 2020 / Specifiek doel of succesindicator van de beleidslijn voor het BHG in 2020	Sous-axe stratégique / Ondersteunende beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur du sous-axe / Specifiek doel of succesindicator van de ondersteunende beleidslijn
				Erop toezien dat het onderwijs van de Gemeenschappen wordt aangepast aan de Brusselse realiteit: multicultureel, meertalig en internationaal	
		De overgang beheren tussen de filières en netwerken			
		De kwalificatiefilières opwaarderen		Een technische universiteit oprichten in Brussel Het niveau en het "prestige" van de kwalificatiefilières opvoeren	
				Een "huis van de beroepen" oprichten in Brussel (waar jongeren de beroepen kunnen ontdekken en info vinden)	
		Borg staan voor gratis onderwijs			
		Het aanbod kwaliteitsopleidingen doeltreffend coördineren		Naamgeving van de opleidingen	
				Informatie over het aanbod inzake onderwijs en opleidingen centraliseren	
	Borg staan voor een zekere basiskennis bij alle afgestudeerden: wellevendheid, wiskunde, wetenschappen, talen...	De inhoud van het onderwijs herzien		Grondige bezinning op grond van "best practices" uit het buitenland	
				Gemeenschappelijk deel en schoolplicht tot 16 jaar	
		De derde kleuterklas verplicht maken			
		Toezien op de continuïteit van de schoolloopbaan			
		De alfabetisering waarborgen			
		De samenwerking aanmoedigen tussen het Franstalig en Nederlandstalig onderwijs (indien niet verenigd in het kader van een regionalisering)			
		Het dubbelen bestrijden (dit is duur)			
	Garanderen dat 100% van de jongeren hun school afmaken	De schoolplicht vervangen door de verplichting om een diploma te halen		De "centra voor de bekrachtiging van de bevoegdheden" ontwikkelen	
		De programma's voor herinschakelingsonderwijs handhaven en uitbreiden	Nationale doelstelling "Europa 2020: het aandeel voortijdige schoolverlaters moet daartegen minder dan 10% bedragen. Indicator: aantal leerlingen die het middelbaar onderwijs verlaten zonder diploma en die ook geen opleiding gaan volgen		
		Flexibele schooltrajecten "op maat" ontwikkelen		Meer informatie ter beschikking stellen over het aanbod aan opleidingen	
				De stageformules ontwikkelen	

Tabel van workshop Nr. 2: "Een economie ten dienste van de Brusselaars"

Elément de vision / Visie-elementen	Objectif principal à atteindre en 2020 / Hoofddoel voor 2020	Axe stratégique / Beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur de l'axe stratégique pour la RBC en 2020 / Specifiek doel of succesindicator van de beleidslijn voor het BHG in 2020	Sous-axe stratégique / Ondersteunende beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur du sous-axe / Specifiek doel of succesindicator van de ondersteunende beleidslijn
		Ouders sensibiliseren			
		De beschikbaarheid van gegevens en informatie verbeteren		De coördinatie verbeteren tussen de Franse en Vlaamse Gemeenschap : statistieken, actiemodellen (b.v.: "brede school")	
	Ervoor zorgen dat het secundair onderwijs of andere opleidingsvormen borg staan voor het verwerven van gecertificeerde vaardigheden, aangepast aan de arbeidsmarkt en de economische sectoren in ontwikkeling	Programma's ondersteunen die werken rond het op mekaar afstemmen van opleidingen, onderwijs en de arbeidsmarkt			
		De coördinatie verbeteren tussen de wereld van onderwijs en opleiding en de bedrijfswereld		De coördinatie verbeteren tussen de maatschappelijke partners en het onderwijs om te werken aan de beroepsprofielen	
		Het aanleren van de tweede taal garanderen (NL of FR)		Het onderdompelingsonderwijs ontwikkelen	
		Opleiding verschaffen voor de beroepen van de "groene" economie			
		De "centra voor de bekrachtiging van de bevoegdheden" ontwikkelen	indicator: aantal afgeleverde getuigschriften		
	Ervoor zorgen dat het onderwijs de persoonlijke ontwikkeling bevordert en zijn opvoedkundige rol vervult	De kritische geest van leerlingen ontwikkelen			
		Leerlingen burgerschap en burgerzin bijbrengen			
2.5	KWALITEIT VAN DE TEWERKSTELLING: de tewerkstelling is van goede kwaliteit (duurzame arbeidsplaatsen, onbepaalde duur, goede arbeidsvoorwaarden, overgangsmarkt waar flexibiliteit wordt gekozen en niet wordt ondergaan,...) en staat borg voor een goed evenwicht tussen privéleven en beroepsleven	Flexibiliteit (deeltijds, telewerken, glijdende werkuren) wordt gekozen (aangeboden), niet ondergaan			

Tabel van workshop Nr. 2: "Een economie ten dienste van de Brusselaars"

Elément de vision / Visie-elementen	Objectif principal à atteindre en 2020 / Hoofddoel voor 2020	Axe stratégique / Beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur de l'axe stratégique pour la RBC en 2020 / Specifiek doel of succesindicator van de beleidslijn voor het BHG in 2020	Sous-axe stratégique / Ondersteunende beleidslijn	Objectif spécifique ou indicateur du sous-axe / Specifiek doel of succesindicator van de ondersteunende beleidslijn
	De kwaliteit van de arbeid verbeteren		Indicatoren voor welzijn op het werk : turnover, ziekte-dagen, percentage depressies. Indicatoren voor de kwaliteit van de arbeid: CBD/COD, dag/nacht, deeltijds/voltijds, arbeidsongevallen (Gewestelijke visie ontwikkelen!)	Idee: de loonkost moduleren naargelang de kwaliteit van de jobs en het soort werk	
	Borg staan voor de erkenning van de verschillende statuten waaronder wordt gewerkt (vrijwilligers, deeltijdse arbeid...)			Vrijwilligerschap al dan niet toestaan op basis van het winstgevend karakter van het werk (en niet alleen volgens de rechtsvorm van het organisme)	
	Het zwartwerk reïntegreren in het economisch circuit via voluntaristische maatregelen	De informele sectoren regulariseren wanneer dit mogelijk is vanuit een "win-win"-perspectief (seks, automobielsector, etnische handel) : informatie, definiëring van "win-win", invoering van het mechanisme, controle/evaluatie		Sectorale plannen opstellen voor de regularisering, rekening houdend met de specifieke kenmerken van de sectoren (verschillende vormen van fraude)	
		De controles efficiënter maken : arbeidspolitie met vervolging door de Arbeidsrechtbank en boetes			
		De controles van de arbeidsvoorwaarden opvoeren in overheidsopdrachten voor sociale minima)		Een label toepassen voor bedrijven die de sociale minima respecteren	
	De discriminatie bij de aanwerving bestrijden, net als de ongelijkheid tussen Belgische en buitenlandse werknemers of werknemers onder verschillende statuten	De aaneenschakeling van actoren op de arbeidsmarkten (onderanneming) omkaderen.			
	Het evenwicht tussen het privéleven en het beroepsleven bevorderen	De collectieve voorzieningen aanpassen		De flexibiliteit van de collectieve voorzieningen opvoeren	
				De toegankelijkheid van de collectieve voorzieningen vergroten	
				De collectieve voorzieningen diversifiëren	
		Loopbaanbegeleiding verstrekken		De behoeften identificeren	
				Loopbaanbegeleiding voor vaders	

Workshop Acties – Economie/Werkgelegenheid

6 oktober 2011

Begeleiders: Marc Lemaire, Marcel van Meesche

Deskundigen: Geert te Boveldt (ATO), Monique Coppens (BROH-DSP)

Functionele mix

- Stedelijke industriegebieden en prioritaire actiegebieden behouden of in het andere geval de verloren grondoppervlakte compenseren.
- Een doelgericht grondbeleid opzetten om economische activiteiten te behouden in de stad.
- Onderzoeken en bepalen (onder andere in overleg met de Sociaaleconomische Raad) welke activiteiten nuttig of onmisbaar zijn voor de stad.
- De werking van gemengde gebieden verbeteren:
 - De gebieden controleren om na te gaan of de gemengde bestemming die het GBP oplegt daadwerkelijk is gerealiseerd;
 - Betreffende de wettelijke instrumenten om economische activiteiten te behouden in het stadsweefsel:
 - De kaart met het toelaatbare kantoor saldo aanpassen;
 - PPS aanmoedigen;
 - De transformeerbaarheid van gebouwen vereenvoudigen (omvorming van de woonfunctie in een economische functie) door de procedures te versoepelen;
 - Nieuwe vormen van functiemixen promoten (waarvoor de reglementen zoals de GSV moeten worden aangepast):
 - Bedrijfsgebouwen;
 - Transformeerbare ruimten (omvorming van woningen in een economische functie);
 - Verticale mix.

Onderwijs en vorming

- **Kwaliteit:**
 - Investerings in het concept 'brede school' (onderwijs + buitenschoolse activiteiten) verhogen; de partners uit de verschillende sectoren (onderwijs, sport, cultuur ...) moeten meer samenwerken om de persoonlijke ontwikkeling van de leerlingen meer te stimuleren en ouders meer te betrekken:
 - Informatie-uitwisseling tussen de VG/VGC en de FG/Cocof.
 - Het Onderwijscentrum Brussel (structuur van de Vlaamse Gemeenschap die het bestuur van Nederlandstalige scholen ondersteunt) ondersteunen en de opdracht van het centrum uitbreiden naar de middelbare scholen.

- **Afstemming onderwijs/vorming en werk:**

- Een vroegtijdige keuze van onderwijs en vorming is belangrijk:
 - Voorlichting door de werkwinkels;
 - Bedrijven spelen een belangrijke informerende rol;
 - Ervoor zorgen dat de informatie terechtkomt bij de hele bevolking;
 - Systemen opzetten voor een collectief gebruik van infrastructuur.
- **Taal**
 - Meer investeren in taalonderwijs bij de werkgevers;
 - Ondersteuning van een taalbeleid *op maat* van de context (werk ...) in de organisaties die taalonderwijs aanbieden.
- **Capaciteit**
 - Prioriteit aan het kleuteronderwijs;
 - Rekening houden met alternatieve onderwijsvormen (alternerend onderwijs, enz.).
- **Aanbod**
 - Meer investeren in de strijd tegen schoolverzuim: permanente begeleiding van elke leerling;
 - Het alternerend onderwijs verder uitbouwen.

De kwaliteit van het werk verbeteren

De kwaliteit van het werk betreft twee aspecten: de werkomstandigheden en de omstandigheden rond het werk, zoals mobiliteit en collectieve diensten.

- Strijden tegen de uitsluiting van bepaalde bevolkingsgroepen van de arbeidsmarkt.
- De synergie tussen de werkgevers en organisaties die opleiding aanbieden verbeteren om opleiding en werk beter op elkaar af te stemmen.
- Strijden tegen het verschijnsel van de 'arme werknemers' (mensen met een laag arbeidsinkomen).
- Toegang tot de werkplaats vergemakkelijken (korte afstand tussen woon- en werkplaats, openbaar vervoer naar economische gebieden ...).
- Collectieve diensten en hulp aan personen verbeteren.
- Nieuwe werkvormen (zoals telewerk) een wettelijk kader geven.
- Strijden tegen zwart werk.

Belangrijke economische sectoren

- Sector van de horeca en evenementen:
 - Grote (culturele) evenementen ondersteunen;
 - Investeren in opleidingen voor de horeca/evenementensector;
 - Btw-percentages verlagen;
 - Startende ondernemers begeleiden door hen te ondersteunen bij hun bijdrage van risicokapitaal.
- Doelgerichte ondersteuning van sectoren die zijn gekoppeld aan academische activiteiten, met name kmo's en bedrijven die actief zijn in duurzame ontwikkeling:
 - Meer begeleiding geven bij het zoeken naar een vestigingsplaats;
 - Voorlichtingsdiensten vestigen in wijken van de RVOHR op het gebied van vergunningen, opleidingen, verkrijgen van een audit ...
- Algemene maatregelen:
 - De opbouw van een kapitaal voor kmo's vereenvoudigen met belastingaftreksystemen;
 - Een 'Marshallplan' voor scholen lanceren;
 - Instrumenten (zoals wijkcontracten) gebruiken om illegale of zwarte sectoren te regulariseren met een doelgerichte aanpak per sector (bv. autohandel):
 - De GOMB zou een zone voor deze sectoren moeten reserveren en begeleiding aanbieden;
 - 'Etnische' handelszaken stimuleren;
 - Evaluatie-indicatoren ontwikkelen.

Welke economische sectoren moet men ondersteunen met planologische maatregelen?

- De overheidssteuning moet voornamelijk gaan naar bedrijven in economische moeilijkheden die een meerwaarde vormen voor de Brusselse economie.
 - Er zijn 4 soorten maatregelen voor de verschillende sectoren:
 - beschermen: zwakkere economische sectoren in bepaalde gebieden, die van tevoren worden geselecteerd om strategische redenen;
 - ondersteunen: sectoren die te maken hebben met het imago van Brussel, export ...
 - begeleiden (met controlerende of sturende maatregelen): nieuwe belangrijkste sectoren die van tevoren worden geselecteerd;
 - integreren (met planologische, stedenbouwkundige ... maatregelen): sectoren die in bepaalde gebieden wenselijk zijn.
- Voorwaarden voor de hulp aan bedrijven of economische sectoren op het Brussels grondgebied:
 - Het bedrijf of de sector moet in moeilijkheden zijn;

- Sectoren die belangrijk zijn voor de werking van de stad: voor huisvesting, gezondheid, onderwijs, bevoorrading (energie, voeding ...):
 - noodzakelijk voor de bevolking en voor de stad;
- Sectoren die kwaliteitsvol werk aanbieden aan de Brusselaars;
- Sectoren met een minimale behoefte aan transport;
- Sectoren die de verdichting van het grondgebruik optimaliseren;
- Sectoren die betrokken zijn in de overgang naar duurzame ontwikkeling;
- Sectoren die het Brussels erfgoed in stand houden en waarderen.

Meer objectieve informatie en kennis verzamelen

- Indicatoren en meetinstrumenten ontwikkelen en stimuleren; zorgen voor permanente observatoria:
 - Huisvesting (BROH);
 - Handel (Atrium/BROH/GOMB);
 - Kantoren (BROH/GOMB);
 - Secundaire sector/productieactiviteiten (BROH/GOMB).
- Bepaalde drempels om effectenstudies te lanceren dienen herzien te worden (de relevantie nagaan), bijvoorbeeld de drempel van 200 parkeerplaatsen.
- Juridische en reglementaire instrumenten ontwikkelen voor overheidsinstanties die stedenbouwkundige vergunningen afgeven om een reële functionele mix op te leggen op de plaatsen waar die gewenst is.
- Stads-kankers opnieuw op de markt brengen met fiscale maatregelen of via het voorkeepsrecht, zodat de overheid een grondbeleid kan voeren met betaalbare prijzen.
- In specifieke gebieden de transformeerbaarheid van de gelijkvloerse verdiepingen vereenvoudigen (wijziging van een residentiële in een economische functie).
- De rol van de GOMB en Atrium in het grondbeleid van het hele grondgebied versterken.